

Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2017

W 2017 r. pracownicy Katedry kontynuowali prowadzone od lat badania. Przedmiotem zainteresowania były zagadnienia ustrojowe, prawno-sądowe i problemy związane z wymiarem sprawiedliwości Rzeczypospolitej od czasów wczesnonowożytnych aż po wiek XX. Ważną częścią tych badań była analiza wojskowego prawa karnego II Rzeczypospolitej. Na znaczeniu zyskują też badania nad prawem karnym w Polsce Ludowej, ze szczególnym uwzględnieniem prac nad kodeksem karnym z 1969 r. Warto podkreślić, że pracownicy Katedry zajmują się również problemem prawa oraz funkcjonowania sądownictwa III Rzeszy. Z kolei zespół pracowników specjalizujących się w prawie rzymskim pogłębiał badania nad antycznymi korzeniami współczesnego prawa oraz prowadził analizę dorobku naukowego polskich znawców prawa rzymskiego.

Wynik badań pracownicy Katedry przedstawili w licznych artykułach zamieszczonych między innymi w „Z Dziejów Prawa”, „Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym”, „International Journal of the Jurisprudence of the Family”, *Wielkiej encyklopedii prawa*, „Studiach Prawno-Ekonomicznych”, „Czasopiśmie Prawno-Historycznym”.

Pracownicy Katedry opublikowali ponadto w 2017 r. dwie duże monografie. Pierwszą z nich jest praca Tomasz Szczygła *Wojskowe postępowanie karne w II Rzeczypospolitej (1918—1939)* (Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 508 s.). Druga, autorstwa Konrada Graczyka, stanowi rozszerzoną i pogłębianą o materiały archiwalne pracę magisterską pt. *Operacja „Reichswehrministerium”. Misja majora Jerzego Sosnowskiego. Niemiecki i polski proces karny* (Warszawa: Oficyna Wydawnicza RYTM, 312 s.).

30 maja 2017 r. Rada Wydziału Prawa i Administracji nadała dr. Wojciechowi Organiściakowi stopień naukowy doktora habilitowanego nauk praw-

nych w dyscyplinie prawo. Podstawą postępowania była rozprawa *Wincentego Skrzetuskiego „Prawo polityczne narodu polskiego”*, wysoko oceniona przez Komisję habilitacyjną. Recenzje w postępowaniu habilitacyjnym sporządzili dr hab. prof. KUL Waldemar Bednaruk, dr hab. prof. UW Józef Koredczuk oraz prof. dr hab. Marian Mikołajczyk.

Pracownicy Katedry uczestniczyli również w wielu konferencjach krajowych i międzynarodowych, w trakcie których wygłosili liczne referaty. Warto w tym miejscu wspomnieć przynajmniej o kilku z nich.

W dniach 3—4 czerwca 2017 roku mgr Grzegorz Nancka uczestniczył w konferencji naukowej „Prawo rzymskie w europejskiej kulturze prawnej” zorganizowanej w Kazimierzu Dolnym przez Katedrę Prawa Rzymskiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Wygłosił na niej referat *Lwowski romanista Marceli Chlamtacz i jego poglądy na prawo*. Ponadto uczestniczył w organizowanych przez Katedrę Prawa Rzymskiego i Antycznego UW oraz Komitet Nauk o Kulturze Antycznej PAN w Warszawie Ogólnopolskich Spotkaniach Romanistów.

Dr hab. Anna Stawarska-Rippel uczestniczyła w międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez International Academy for The Study of The Jurisprudence of The Family pt. „Judicial Protection of the Family: Too Little or Too Much?”. Konferencja odbyła się na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku w dniach 18—21 lipca. W trakcie obrad wygłosiła referat (wspólnie z Piotrem Fiedorczykiem) zatytuowany: *The Unification of Family Law in Poland 1945—46 and Its Consequences for Court Proceedings*.

22 września odbyło się w Warszawie IV Sympozjum Historyków Państwa i Prawa Polskiego zatytułowane „Historia prawa sądowego”. W obradach uczestniczyli prof. dr hab. Marian Mikołajczyk (dokonał podsumowania całości obrad) oraz Tomasz Szczygieł, który wygłosił referat pt. *Poglądy Emila Stanisława Rappaporta na prawo karne i jego kodyfikację w początkach Polski Ludowej*.

W Trnawie na tamtejszym Wydziale Prawa odbyła się 9 listopada międzynarodowa konferencja pt. „Podstata dyskryminácie a jej prejavy s dosahom na vybranú skupinu obyvatelstva”. Katedrę reprezentował mgr Konrad Graczyk, który zaprezentował referat *Discrimination against Poles and Jews in criminal proceedings before a special court in Katowice (Sondergericht Kattowitz) 1939—1945*.

Polskie Towarzystwo Historyczne wraz z Polską Akademię Nauk zorganizowało w dniach 16—17 listopada w Zabrze międzynarodową konferencję naukową „Kultura Europy Środkowej. Praca, jej rola i funkcje społeczne na przestrzeni wieków w kontekście Europy Środkowej”. W trakcie obrad referat pt. *Etos pracy i jego rola w programie Śląskiej Chładcji u progu budowy polskiego województwa śląskiego po pierwszej wojnie światowej* wygłosił dr Andrzej Drogoń.

Pracownicy Katedry współuczestniczą również w przedsięwzięciach naukowych podejmowanych przez przedstawicieli innych gałęzi prawa. Dr hab. Wojciech Organiściak został zaproszony do prestiżowego przedsięwzięcia, jakim jest pierwszy tom opracowania *System prawa administracyjnego procesowego. Zagadnienia ogólne*. W. Organiściak jest autorem obszernego rozdziału w tej publikacji zatytułowanego *Ewolucja polskiego prawa administracyjnego procesowego. Ujęcie regulacji podstawowych*.

Praca naukowa dr hab. Anny Stawarskiej-Rippel została doceniona przez JM Rekora UŚ, który przyznał jej Indywidualną Nagrodę III stopnia. Ponadto A. Stawarska-Rippel jest opiekunem naukowym w projekcie badawczym pt. *Sondergericht Katowitz — Sąd Specjalny w Katowicach 1939—1945*.

Katedra gościła laureatkę Nagrody im. Iwana Wyhowskiego Panią Viktorię Semenową z Kijowa. Nagroda umożliwiła jej odbycie dwumiesięcznego stażu w Katedrze Historii Prawa. Pobyt stażystki ma w przyszłości zaowocować nawiązaniem współpracy ze środowiskiem ukraińskich prawników i historyków prawa.

W Katedrze, jak co roku, położono również nacisk na promowanie nauki, wiedzy oraz budzenie zainteresowania historią prawa, stąd udział pracowników w różnego rodzaju warsztatach dla młodzieży oraz wykładach. W szeroko pojętą działalność popularyzatorską w zakresie historii prawa włączyło się Koło Naukowe Prawa Rzymskiego i Porównawczego, którego członkowie oprócz regularnych spotkań kilkakrotnie przeprowadzili warsztaty „Prawo rzymskie a świat współczesny” skierowane do uczniów śląskich liceów. Nie można również pominąć, iż działalność kontynuowało działające przy Katedrze Koło Naukowe Historii Prawa. Efektem działalności był zwycięski udział członków Koła Naukowego Prawa Rzymskiego i Porównawczego Dominika Mizerskiego i Karola Żyły w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Historyczno-Prawnej im. M. Szczanieckiego, która odbyła się 22 maja 2017 na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Warto podkreślić, że pracownikom Katedry po raz kolejny udało się utrzymać wysoką punktację (11 pkt) wydawanego czasopisma „Z Dziejów Prawa” i tym samym znaleźć się w czołówce czasopism prawnych i historyczno-prawnych w kraju.

*Tomasz Adameczyk
Katowice
Grzegorz Nancka
Katowice*